

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК ОСНОВА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Загородня А.А.

доктор педагогічних наук, професор
головний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти
Інститут педагогіки НАПН України
e-mail: z_alla@i.ua
<https://orcid.org/0000-0003-2418-1670>

У Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності, мета якої – формування та утвердження української національної та громадянської ідентичності у громадян та закордонних українців, зазначено вагомість методів національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти, на основі національних цінностей України. Згідно із документом, органи влади та інститути громадянського суспільства будуть реалізовувати Стратегію за такими напрямками: утвердження української національної та громадянської ідентичності; взаємопідтримка та співпраця щодо формування української національної та громадянської ідентичності між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства; формування системи кадрового забезпечення; сприяння розвитку інфраструктури [2].

Одним із першочергових завдань пріоритетного напрямку «Утвердження української національної та громадянської ідентичності» Стратегії визначено «формування та утвердження в суспільстві патріотичної свідомості, поваги до державних символів, суспільно-державних (національних) цінностей України, розуміння їх важливості для становлення держави, державної мови. Саме тому, особливої актуальності набуває розуміння необхідності посилення уваги до проблем виховання патріотизму як базової якості сучасної особистості. Розглянемо сутність дефініції «патріотизм». Так, Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає патріотизм як: «любов до Батьківщини, відданість їй та своєму народові, готовність прийти на її захист» і, відповідно, «патріот – це той, хто любить свою батьківщину, відданий своєму народові, готовий заради них на жертви і подвиги» [3]. В Українському педагогічному словнику зазначається, що «патріотизм (від грец. – співвітчизник) – одне з найглибших громадянських почуттів, змістом якого є любов до батьківщини, відданість своєму народові, гордість за надбання національної культури. Таким чином патріотизм виявляється в практичній діяльності, спрямованій на всебічний розвиток своєї країни, захист її інтересів. Патріотизм це соціально-історичне явище.

Українська ідентичність не тотожна ані національній, ані етнічній. Національній – тому, що вона не обмежується кордонами держави Україна, і в певному відношенні є тотожною громадянській ідентичності як феномену політичної нації [1]. Отже, Україна є загальнонаціональною ідентичністю і ототожнення себе людиною з певною спільнотою, її символами, цінностями, історією, територією, культурою, державними та правовими інституціями, політичними й економічними інтересами про що і розкриває тема історичної пам'яті як основи української національної та громадянської ідентичності.

Список літератури:

1. Загородня А.А. Демократизація освітнього середовища університету як стратегія розвитку вищої освіти. Антропологічні ідеї щодо національної ідентичності. Сучасні проблеми формування демократичних цінностей у світовому просторі № 32: у 2 томах: збірник матеріалів ХХІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми формування демократичних цінностей у світовому просторі», 21 – 22 березня 2024 року /

Київський міжнародний університет. К.: КиМУ, 2024. Т.2. С. 41-45.
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741006/1/suchasni_problemu_formuvannya_2024_tom22-41-45%20%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%90.%D0%90..pdf

2. Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках. Постанова Кабінету міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1322. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalleniastrategii-utverdzhennia-ukrainskoi-na-a1322>

3. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с.